

OLAĞANÜSTÜ REJİMLERDE İNSAN HAKLARINI SAVUNMAK

Türkiye Barolar Birliği ve Kamu Hukukçuları Platformu (KHP)

11-12 KASIM 2022

Türkiye Barolar Birliği Özdemir Özok Salonu, Balgat/ANKARA

ULUSAL SEMPOZYUM

BİLDİRİ ÇAĞRISI

Türkiye’de 2016-2018 yılları arasında Anayasa’da koşulları öngörülen bir Olağanüstü Hal (OHAL) dönemi yaşanmıştır. Ancak, Anayasa’daki usulî koşullara uyularak ilan edilmiş OHAL’in KHK’ler eliyle hukuk düzeninde yarattığı ve olağan döneme de etki eden sonuçlarının OHAL kapsamını aştığı yönünde haklı tespit ve eleştiriler sürmektedir. OHAL ilan edilmeden önce fiilen başladığı iddia edilebilecek bu olağanüstü rejim, OHAL biçimsel olarak sona erdikten sonra da fiilen devam etmektedir. Biçimsel ve usulî koşullara uygun OHAL döneminin olması gereken kapsamını aşan ve OHAL uygulamalarının devamlılığına işaret eden bu rejim altında, temel hak ve özgürlüklerin ihlale uğraması, daha da ileri giderek korumasız ve hukuk zemininde savunmasız bırakılması temel bir sorun olarak dikkat çekmektedir.

Bu durumun, giderek otoriterleşen siyasal rejimin bir sonucu olduğu kuşkusuzdur. Bu siyasal koşulların oluşumunda yargı ve yasama organlarının işlevlerini etkin bir şekilde yerine getirmemesi/getiremez hale gelmesinin payı olduğu da yadsınamaz. Kurumsal yapılarıdaki bu işlevsizliğin temel sebebi ise şüphesiz anayasal demokrasi ve kuvvetler ayrılığına aykırı bir biçimde söz konusu organların etkisizleştirilmesi ve geriletilmesidir. Örneğin, milletvekilleri hakkında verilen gerek yasama dokunulmazlıklarının kaldırılması, gerek milletvekilliklerinin düşürülmesi, gerekse disiplin yaptırımı kararlarıyla, milletvekilleri yasama görevini gereği gibi yerine getirmekten alıkonulabildiği gibi, seçilme hakları da ihlal edilebilmekte, ihlal zinciri seçmenlerin temsil hakkına kadar uzanmaktadır. Benzer şekilde, yargı organları insan haklarını koruma rolünü çoğunlukla yerine getirememektedir. Örneğin, Anayasa Mahkemesi bireysel başvuru denetimlerinde arzu edilen etkinliği göstermeyebilmekte, kritik öneme sahip başvurular bir türlü gündeme alınmamakta ya da hak ihlali bulunmadığı yönündeki kararları Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından ihlal tespiti ile geri çevrililmektedir. Bu örnekleri arttırmak mümkündür.

Bu yılki KHP Sempozyumunun konusu bu gerçeklerden hareket ederek “Olağanüstü Rejimlerde İnsan Haklarını Savunmak” olarak belirlenmiştir. Bu başlık altında, kişi güvenliği ve özgürlüğü, ifade özgürlüğü, siyasal hak ve özgürlükler, toplantı ve gösteri yürüyüşü hakları, özel yaşamın gizliliği hakkı, çalışma özgürlüğü başta olmak üzere hak ve özgürlükler ile ilgili temel sorunların ele alınarak tartışılması, böylelikle insan hakları ihlallerine ve insan haklarını savunma, hak arama ve ihlalleri giderme imkanlarından yoksun bırakılmaya/savunmasızlığa, bunların neden ve sonuçlarına dikkat çekilerek tarihe not düşülmesi amaçlanmaktadır.

KHP'nin kuruluş ve faaliyetlerinde gözettiği temel ilkelerden biri olan, her koşulda ve dönemde "insan haklarını savunmak" hedefine bağlı olarak bu sempozyumda, tüketici olmamakla birlikte, aşağıda belirtilen konularda özellikle ülkemizde yaşanan sorunları odağına alan eleştirel katkılar beklenmektedir:

-OHAL KHK'lerinin yol açtığı, çalışma hakkı, örgütlenme özgürlüğü, sendikal haklar, kamu hizmetlerine girme hakkı, özel hayata ve aile hayatına saygı hakkı başta olmak üzere, pek çok hak ihlaline neden olan sorunlar ve Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu'nun uygulamaları,

-OHAL ilan edilmeden gündeme gelen "fili olağanüstü hal" rejiminin hak ihlalleri (örneğin 2015'te Güneydoğu'daki sokağa çıkma yasakları ve son iki yıldır uygulanan pandemi tedbirleri),

-Siyasal haklar ile ilgili ihlaller (örneğin, milletvekillerine ve yerel yöneticilere yönelik seçme ve seçilme hakkı ile ilgili ihlaller),

-Hak arama özgürlüğü ile kişi özgürlüğü ve güvenliğine ilişkin ihlaller (mahkemeye erişim hakkı ihlalleri, tutuklama koşullarına aykırılıklar, yargı kısıtları, AYM ve AİHM'nin bazı kararlarının yerine getirilmemesi, yargılama süreçlerinde ve infaz aşamasında sistematik hale gelen hukuksuzluk örnekleri vb.),

- İfade özgürlüğü, basın özgürlüğü, toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkıyla ilgili ihlaller,

-Anayasa Mahkemesi başta olmak üzere yargı organları ve idari kurumların hak ihlallerinin oluşmasında, önlenememesinde ve/veya giderilememesindeki rolü.

Sempozyum Takvimi

14 Mart 2022: Sempozyum duyurusu ve bildiri özetlerinin gönderimi için çağrı

21 Nisan 2022: Bildiri özeti gönderimi için son gün

11 Mayıs 2022: Hakem değerlendirmesinden geçen ve kabul edilen özetlerin duyurulması.

Bildiri tam metinlerinin gönderimi için çağrı

15 Ekim 2022: Bildiri tam metni gönderimi için son gün

25 Ekim 2022: Tam metinlerin ve sempozyum programının duyurusu

30 Ekim 2022: Toplantıya dinleyici/tartışmacı olarak kayıt yaptırmak için son gün

11 Kasım 2022: Sempozyum açılış günü

- Bildiri sunmak isteyenler en az "Doktor" unvanlı olmalıdır.
- Bildiri özetleri en az 500 en fazla 750 sözcükten oluşmalı, özetin altında bildiri planı yer almalıdır.
- Bildiri özetinde ad, soyadı, akademik unvan, varsa kurum bilgileri ile iletişim ve mail adresi yer almalıdır.

BİLDİRİ ÖZETLERİNİN YOLLANACAĞI ADRES:

khpsempozyum2022@gmail.com

Sempozyum Düzenleme Kurulu

Prof. Dr. Yasemin Özdek (Yakındoğu Üniversitesi Hukuk Fakültesi)

Prof. Dr. Ece Göztepe (İ.D. Bilkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi)

Prof. Dr. Selda Çağlar (Trakya Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi)

Doç. Dr. Ozan Ergül (Atılım Üniversitesi Hukuk Fakültesi)

Doç. Dr. Burak Öztürk (Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi)

Doç. Dr. Didem Yılmaz (Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi)

KHP ve Sempozyum Danışma Kurulu

Prof. Dr. Fazıl Sağlam (Gedik Üniversitesi Hukuk Fakültesi)

Prof. Dr. Rona Aybay (Gedik Üniversitesi Hukuk Fakültesi)

Prof. Dr. Oktay Uygun (Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi)

Prof. Dr. Kemal Gözler (Uludağ Üniversitesi Hukuk Fakültesi emekli öğretim üyesi)

Prof. Dr. Erdal Onar (İ.D. Bilkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi)

Sempozyum Bilim Kurulu

(Alfabetik Sırayla)

Prof. Dr. Şule Özsoy Boyunsuz (Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi)

Prof. Dr. Naz Çavuşoğlu (İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi emekli öğretim üyesi)

Prof. Dr. Metin Günday (Atılım Üniversitesi Hukuk Fakültesi)

Prof. Dr. Korkut Kanadoğlu (Okan Üniversitesi Hukuk Fakültesi)

Prof. Dr. Tuğrul Katoğlu (Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakültesi)

Prof. Dr. Bertil Emrah Oder (Koç Üniversitesi Hukuk Fakültesi)

Prof. Dr. Sultan Tahmazoğlu Üzeltürk (Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi)

Prof. Dr. Turan Yıldırım (Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi)

Prof. Dr. Necmi Yüzbaşıoğlu (Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi)

Doç. Dr. Olgun Akbulut (Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakültesi)

Doç. Dr. Nilay Arat (Kadir Has Üniversitesi Hukuk Fakültesi)

Doç. Dr. Demirhan Burak Çelik (Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi)

Doç. Dr. Altan Heper (Özyeğin Üniversitesi Hukuk Fakültesi)

Doç. Dr. Ulaş Karan (Bilgi Üniversitesi Hukuk Fakültesi)

Doç. Dr. D. Çiğdem Sever (Atılım Üniversitesi Hukuk Fakültesi)

Doç. Dr. Murat Sevinç (Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi eski öğretim üyesi)

Doç. Dr. M. Ayhan Tekinsoy (Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi)